

„To nemůže být konec“, III.

[Ježíše Krista] milujete, ačkoli jste ho neviděli. V něho věříte, třebaže ho ještě nevidíte. Budete jásat v nevýslovné a zářivé radosti, až dosáhnete cíle své víry, totiž spásy duše. (1 Petr 1, 8–9)

Když dělníkovi nastane konec pracovní doby, sbalí se a jde domů. Avšak Velikonoce nejsou koncem, u kterého si člověk řekne „mám splněno a nastává klid“. Představují leitmotiv každodenního života, naděje, budoucnosti, možností, které před námi stojí. Apoštol Petr s tímto přístupem chvíli zápasil. Jako očitý svědek mnoha událostí se těšil z osobního obohacení. Jako blízký Ježíšův spolupracovník požíval v rodící se církvi výraznou autoritu. Jeho povolání apoštola však bylo někde jinde (srov. Sk 10). Teprve potom začal žít Velikonocemi.

1. PŘÍPRAVA A KLÍČOVÉ POJMY

„Budete slyšet o válkách a uslyšíte válečné zvěsti. Dejte si pozor. Neděste se. To všechno nastane, ale to ještě není cíl.“ (Mt 24, 6)

O čem v těchto dnech rozmlouváte? Co prožíváte?

S čím přicházíte k dnešní bohoslužbě?

Protipandemická opatření se rozvolňují. Využíváte nových příležitostí?

Jaké současné povolání může nahradit zastaralou představu *pastýře*?

V kterém ohledu je nevhodné uvažovat o křesťanech jako o *ovcích*?

V ČR je v současné době **výskyt vlků mapován** ve 22 teritoriích (vesměs příhraničí). Jedná se o vlčí páry nebo malé smečky. Vyjma Ruska je v Evropě cca 17 000 vlků. Mezi lety 1950–2000 je **doloženo** 59 útoků, při kterých bylo usmrceno 9 lidí. Při osobním setkání s vlkem je **doporučeno** dělat hluk, ustupovat a neotáčet se ke zvířeti zády. Ve světě (tj. v řídicí osídlených oblastech) jsou útoky vlků **častější**.

Židovská **velerada** (*sanhedrin*, řec. *synedrion*; např. Jan 11, 47; Sk 4, 15) měla 72 členů. Většinou ji tvořili saducejové a farizejové. Velerada měla nejvyšší správní i soudní moc (i když omezenou Římem – viz proces s Ježíšem). V Jeruzalémě je velerada doložena pouze cca 120 let a zaniká se zničením Jeruzaléma (r. 70). V jiné podobě pokračovala v Galileji až do počátku 5. století.

V krátké diskuzi si předsedající v hlavě shrne očekávání, touhy a intence účastníků bohoslužby a připraví si vstupní modlitbu podle následujícího mustru:

Kdo? „Bože, náš Otče...“

Proč? „promlouváš k nám svým Slovem a odhaluješ v něm důstojnost člověka;“^{Jan 1, 14}
učíš nás svobodě a rozlišování, co je dobré a co nám prospívá;“^{1 Kor 10, 23}

Co? „otevři nám smysl Písma, ať v něm nalézáme i svůj příběh života s Bohem;“
daruj nám svého Ducha, ať respektujeme druhé a jsme důvěryhodní ve své víře;“

Jak? „Skrze Krista, našeho Pána.“

2. LÍTOST NAD HŘÍCHY A MODLITBA

Předsedající začne bohoslužbu znamením kříže:

Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého.

Dobrý pastýř se svobodně rozhoduje, že neuteče od své práce. V případě nutnosti chce čelit blížícímu se nebezpečí. Majitelé stáda mu důvěřují, že ochrání jejich majetek. A i ty ovce podle hlasu poznají za kým mohou v poklidu vyjít z ohrady. Držíme se ostatních nebo evangelního hlasu? Rozlišujeme v každodenním životě jednání, která rozvíjejí náš život víry? Respektujeme druhé v jejich svobodné volbě? Neutíkáme před odpovědností za místní společenství křesťanů?

Následuje chvíle ticha.

V rámci úkonu kajicnosti je možné si obvyklým způsobem umýt ruce a pronášet u toho slova žalmu 51, 4 „Smyj ze mě, Bože, mou nepravost a očist' mě od hříchu.“

V: Důvěřuješ nám, i když jsme nespolehliví, Pane:
smiluj se nad námi.

O: Pane, smiluj se nad námi.

V: *V nikom jiném není spásy, Kriste:*^{Sk 4, 12}
smiluj se nad námi.

O: Kriste, smiluj se nad námi.

V: Posiluješ slabé a ztraceným ukazuješ domov, Pane:
smiluj se nad námi.

O: Pane, smiluj se nad námi.

V: Smiluj se nad námi, všemohoucí Bože,
odpuš' nám hříchy a doved' nás do života věčného.

O: Amen.

Sláva na výsostech Bohu
a na zemi pokoj lidem dobré vůle.
Chválíme tě. Velebíme tě. Klaníme se ti.
Oslavujeme tě. Vzdáváme ti díky pro tvou velikou slávu.
Pane a Bože, nebeský Králi, Bože, Otče všemohoucí.

Pane, jednorozený Synu, Ježíši Kriste.
Pane a Bože, Beránku Boží, Synu Otce.
Ty, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi;
ty, který snímáš hříchy světa, přijmi naše prosby.
Ty, který sedíš po pravici Otce, smiluj se nad námi.

Neboť ty jediný jsi Svatý, ty jediný jsi Pán,
ty jediný jsi Svrchovaný, Ježíši Kriste,
se svatým Duchem ve slávě Boha Otce. Amen.

Zde následuje **modlitba**, která shrne očekávání, touhy a intence účastníků bohoslužby.

3. NASLOUCHÁNÍ PÍSMU

Ten, který seděl na trůně, řekl: „Hle – všechno tvořím nové! Napiš: Tato slova jsou spolehlivá a pravdivá. Já jsem A i Ω, začátek i konec. Tomu, kdo žízni, dám pít z pramene živé vody zadarmo.“ (Zj 21, 5.6)

Velerada se opět schází. Před dvěma měsíci odsoudili Nazaretského Ježíše a doufali, že to dění kolem toho provokatéra utichne. Nyní jeho galilejští učedníci veřejně vystupují a mluví o jeho vzkříšení. Také se říká, že prý uzdravili nějakého chromého (Sk 3, 1–26). Členové velerady tedy nechávají Petra a Jana zatknout. Na druhý den ráno připravili jejich výslech. Vyřeší jejich kauzu stejně úderně jako případ „Ježíš“?

Úryvek ze Skutků apoštolů.

4, 5–14 (BOG+jäg)

Petr a Jan před velehradou: 4, 1≈22

V Druhý den se shromáždili v Jeruzalémě židovští přední mužové, starší a učitelé Zákona. Byl tam i velekněz Annáš, Kaifáš, Jan, Alexandr a všichni, kteří byli z velekněžského rodu. Dali předvést Petra a Jana a začali je vyslychat:

Ž „Čí mocí anebo čím jménem jste uzdravili toho chromého?“

P „Přední mužové v lidu a starší! Když se dnes musíme odpovídat z dobrého skutku na nemocném člověku, kým že byl uzdraven, tedy at' to víte vy všichni a celý izraelský národ: Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského, kterého jste vy ukřižovali, ale kterého Bůh vzkřísil z mrtvých: skrze něho stojí tento člověk před vámi zdravý. On je ten *kámen, který jste vy stavitelé odhodili, ale z kterého se stal kvádr nárožní.* Žalm 118, 22

V nikom jiném není spásy. Neboť pod nebem není lidem dáno žádné jiné jméno, v němž bychom mohli dojít spásy.“

V Když přední muži v lidu, starší a učitelé Zákona viděli Petrovu a Janovu odvalu a uvážili, že jsou to lidé neučení a prostí, divili se. Poznávali je, že bývali s Ježíšem; ale protože teď zároveň s nimi viděli toho uzdraveného člověka, neměli, co by proti tomu mohli říci.

– Slyšeli jsme slovo Boží.

Ježíš uzdravil nějakého slepce (Jan 9, 1–12). Poprvé v životě prohlédl a uviděl – mesiáše. Farizeové a představitelé Chrámu spustili vyšetřování, ale žádného uspokojivého výsledku se nedobrali. „Co se to stalo?“ „Proč?“ A tak *slepi* najednou *uviděl* Pravdu a ti, co *vidí* kolem sebe, zůstali vůči Mesiáši *zaslepeni*. Někteří farizeové, kteří toho uzdraveného slepce nenápadně sledovali a byli svědky jeho setkání s Ježíšem, to odmítali (v. 40). Dokáže jim Ježíš vysvětlit pointu náboženské *slepoty*?

Úryvek evangelia podle Jana.

10, 6.7a.11–21 (BOG+jäg)

O dobrém pastýři a lupičích: 10, 1~10

E Ježíš pověděl farizejům přirovnání, ale oni nepochopili, co jim tím chce říci. Ježíš proto řekl znovu:

O dobrém pastýři a tom, který je najatý za mzdu: 10, 11–21

J „Já jsem pastýř dobrý! Dobrý pastýř dává za ovce svůj život. Kdo je najatý za mzdu a není pastýř a jemuž ovce nepatří, jak vidí přicházet vlka, opouští ovce a dává se na útěk – a vlk je uchvacuje a rozhání – vždyť kdo je najatý za mzdu, tomu na ovcích nezáleží. Já jsem dobrý pastýř; znám svoje ovce a moje ovce znají mne, jako mne zná Otec a já znám Otce; a za ovce dávám svůj život. Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčína. Také ty musím přivést; a uposlechnou mého hlasu a bude jen jedno stádce, jen jeden pastýř. Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život, a zase ho přijmu nazpátek. Nikdo mi ho nemůže vzít, ale já ho dávám sám od sebe. Mám moc život dát a mám moc ho zase přijmout. Takový příkaz jsem dostal od svého Otce.“

E Pro tato slova vznikla mezi židy znovu roztržka. Mnoho jich tvrdilo: „Je posedlý zlým duchem, nemá zdravý rozum. Že ho vůbec posloucháte?“ Jiní říkali: „To nejsou slova posedlého! Copak může zlý duch otevřít oči slepým?“

– Slyšeli jsme slovo Boží.

Ve svatém městě Jeruzalémě žil jeden ztracený syn Izraele. Nikdy v životě nepocítil bezpečí jeruzalémského Chrámu. Nikdy nepoznal soudržnost Božích dětí, které společně předstupují před nebeského Otce a chválí ho. A tak sedával na ulici, odkázaný na jednorázovou almužnu kolemjdoucích. Nasytil se, což o to, ale většího zastání se mu nedostávalo: „pánbůh určitě ví, proč ho slepotou vyloučil od svých věrných“. Ježíš to ale *neví*. Proč by Bůh Otec zavíral svoji náruč před dětmi Izraele? Jak je možné, že kněží, znalci Zákona a učitelé národa *nevidí* Boha Matku, která nezapomíná na plod svého lůna (Iz 49, 15)? Proč jsou tak *zaslepení*, jakkoli *poznávají* moudrost Tóry (Jan 9, 40–41)? Ježíš si bezpochyby vybaví Hospodinova slova z úst proroka Ezechiela, „Běda vám, pastýři Izraele, kteří pasete sami sebe! Nemají se snad pastýři

starat o ovce? Mé ovce jsou rozptýleny po vší zemi a nikdo je nehledá, nikdo nejde za nimi“ (Ez 34, 2.6b). Když *Dobry pastyř* v tomto duchu promluví k jeruzalémským farizeům, nechápu ho. Boží trest toho slepce je přeci více než zjevný; dokonce i Ježíšovi učedníci si to myslí (Jan 9, 2). Tak proč se stavět proti Boží vůli? Ježíšovi v mysli rezonuje jiná otázka: „Copak nevyvedl Hospodin Bůh Izraelity z Egypta? Copak nedaroval svým dětem svobodu, aby mohli důstojně žít v jeho blízkosti?“ Ztracený syn Izraele „pohozený“ v ulicích Jeruzaléma nenechává Ježíše chladným. Podobně odloučených a bloudících potomků praotce Jakuba je mnohem víc. A co vůbec ostatní synové a dcery Adamovi? Také o jejich budoucnost a svobodný život s Bohem se chce Ježíš „rvát až na krev“.

Ježíš, Davidův potomek, je ochoten pro dobro člověka nasadit svůj život. Proti komu? Jeho prapředek bojoval na pastvinách se lvem i medvědem, „chytil je za čelist a ubil je k smrti“ (1 Sam 17, 35). Se stejným zápallem předstoupil i před Goliáše. Ubil ho kamenem a po chvíli jeho čelist držel ve ruce (v. 50–51). Proti komu tedy stojí *Dobry pastyř*, aby chránil životy lidí? Proti trestajícímu Bohu? Ne. Takhle ho nezná. Zná však lidskou hloupost, pocit ukřivdnosti, „patent na rozum“. To ony – „výkvěty“ lidského ducha – ho bez složitých náboženských úvah za půl roku dovedou „k prolití krve“. Divoká zvěř lidské malosti se vrhne na *Pastyře*, roztrhá ho na kusy a nažere se. Svěřené stádo ovcí však bude zachráněno.

„Dočista se pomátl. Ani ho neposlouchejte“ (Jan 10, 20), křičí farizeové kolem Ježíše a v leccěms mají pravdu. Rádi bychom viděli (vousatého) pastýře s ovečkou za krkem (nebo v náruči) jako jich máme na Vánoce plné betlémy. Ježíšova představa pastýře bojujícího s vlkem (v. 12.15) je mnohem krvavější a úděsnější. Nesnese romantické zjednodušování. *Člověk je člověku vlkem*, v nadsázce vyslovil jeden antický autor. Na Golgotě sice zůstaly po *Dobrem pastyři* krvavé stopy a cary kůže. Jeho život však ukázal jiný model mezilidských vztahů: člověk člověku milosrdenstvím. A co víc, nebeský Rodič má jiné srdce. I život, který člověk pohřbívá do země jako ztracený, On(-a) ho neopouští a stále ho drží ve svém náruči.

4. ODPOVĚĎ PÍSMU

Přejeme si jen, aby každý z vás projevoval stejnou horlivost až do konce, kdy se naplní naše naděje. Nebudte líní, ale spíše napodobujte ty, kteří pro svou víru a trpělivost dostanou dědictví, které mají slíbeno. (Žid 6, 11–12)

Někteří ve svém křesťanském životě rádi trpí. „Čím více bolesti, nepochopení, odmítání, tím více Kristus.“ Neučil nás moudrosti a důstojnému životu? Neučil nás velkorysosti, radosti ze života a milosrdnému chování? Apoštol Petr a Jan nám dnes představili život víry, na který je radost pohledět.

Vyznejme víru, ve které jsme pokřtěni:

Apoštolské vyznání víry

Věřím v Boha, Otce všemohoucího,
Stvořitele nebe i země.

I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho;
jenž se počal z Ducha Svatého,
narodil se z Marie Panny,
trpěl pod Ponciem Pilátem,
ukřížován umřel i pohřben jest;
sestoupil do pekel,
třetího dne vstal z mrtvých;
vstoupil na nebesa,
sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího;
odtud přijde soudit živé i mrtvé.

Věřím v Ducha Svatého,
svatou církev obecnou,
společenství svatých,
odpuštění hříchů,
vzkříšení těla a život věčný.

Amen.

Modlitba věřících

Apoštol Pavel nás vybízí, abychom se ve shromáždění věřících obraceli k Bohu prosbami, přímluvami i díky.

Určitě ho máme i za co chválit. (srov. 1 Tim 2, 1-2; Zj 7, 12)

Doporučuji v návaznosti na slyšené Boží slovo ve společném rozhovoru zformulovat 2× chvály, 2× díky, 2× prosby a 2× přímluvy. Až se budou jednotlivá zvolání pronášet, jako odpověď lidu lze použít „**Přijď království tvé!**“

Snad je moudré vzpomenout i na nemocné a na lidi v karanténě, na ty, kdo jsou v první linii boje s epidemií, na zdravotníky, policisty, vojáky, hasiče a na všechny, kteří svou službou a nezištnou pomocí nesou riziko nákazy. Pamětlivi můžeme být i na děti, studenty, jejich sebedisciplínu k učení v této době, pedagogy, akademiky a inspiraci k vlastnímu rozvoji.

5. MODLITBA PÁNĚ

Brzo už bude konec všemu. Ovládejte se tedy a na věci se dívejte strážlivě, abyste se mohli věnovat modlitbě. (1 Petr 4, 7)

Otče náš, jenž jsi na nebesích,
posvět se jméno tvé.
Přijď království tvé.
Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.
Chléb náš vezdejší dej nám dnes.
A odpusť nám naše viny,
jako i my odpouštíme našim viníkům.
A neuveď nás v pokušení,
ale zbav nás od zlého.
(Neboť tvé je království i moc i sláva navěky.)
Amen.

6. DOBROŘEČENÍ

Povzbuzení autora listu Židům: (Žid 13, 20–21; BOG+jäg)

„Bůh, dárce pokoje, který pro krev věčné smlouvy vzkřísil z mrtvých našeho Pána Ježíše, toho velikého Pastýře ovcí, ať vás zdokonalí ve všem dobrém, abyste konali jeho vůli. Ať ve vás tvoří všechno, co se mu líbí skrze Ježíše Krista. Jemu buď sláva na věčné věky. Amen.“

Účastníci se žehnají znamením kříže:

V: Dej nám, Bože, své požehnání,
chraň nás všeho zlého a doveď nás do života věčného.

O: Amen.

V: Dobrořečme Pánu.

O: Bohu díky.

V ideálním světě by nyní následovalo slavnostní pohoštění.

Hospodin domluvil. Šalomoun se probudil a hle – by to sen. Vrátil se tedy do Jeruzaléma a přistoupil k Hospodinově truhle Smlouvy. Předložil zápalné a pokojné oběti a uspořádal hostinu pro všechny své služebníky. (1 Král 3, 15)